

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА ГРАФІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
навчально-педагогічної роботи

Соболев О.В

2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНИЙ КУРС КОМПОЗИЦІЇ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
Освітньо-професійна програма «Графіка»

Харків – 2019

Робоча програма з дисципліни «Загальний курс композиції» для студентів 1-2 курсів освітньо-професійної програми «Графіка», денної та заочної форми навчання.

«25» 05 2019.

Розробник: ст. викладач Юрченко О. О.

РОЗГЛЯНУТО:

на засіданні кафедри графіки «27» 05 2019 р.
протокол № 10.

В. о. завідувача кафедри графіки г О. В. Іващенко

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету «Образотворче мистецтво» Шевченко В. Я. Шевченко

Декан факультету «Аудіовізуальні мистецтва та заочне навчання» Токар М. І. Токар

Завідувач навчально-методичного відділу Жернокльова Г. О. Жернокльова

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Методичною радою ХДАДМ «05» Червче 2019 р.,
протокол № 19-04

АННОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «Загальний курс композиції»

«Загальний курс композиції» належить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки. Він забезпечує підготовку художника-графіка до подальшого навчання в творчих майстернях книги, плакату та станкової графіки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр. У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з основами композиції, опановують образотворчі засоби композиції, вдосконалюють майстерність шляхом виконання практичних завдань.

Дисципліна вивчається студентами 1 та 2 курсу денної та заочної форми навчання. Вона має надати достатній рівень професійної підготовки для свідомого вибору студентом подальшої спеціалізації в творчій майстерні.

SUMMARY

Of the discipline "The course of composition"

"The course of composition" belongs to the cycle of disciplines of professional and practical preparation. He provides preparation of artist-chart to the further studies in the creative workshops of book, placard and graphic arts after an educationally-qualifying level bachelor. In the process of study of discipline students meet with bases of composition, seize the drawing tools of composition, perfect mastery by implementation of practical tasks.

Discipline is studied by students 1 and 2 courses of daily and in absentia form of studies. She must give the sufficient level of professional preparation for a conscious choice by the student of further specialization in a creative workshop.

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «КОМПОЗИЦІЯ»
«ЗАГАЛЬНИЙ КУРС КОМПОЗИЦІЇ»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 22	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна	
	Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»		
Модулів – 8	Освітньо-професійна програма «Графіка»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 660		1, 2-й	1, 2-й
		Семестри	
	1-4	1-4	
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 семестр: 6 годин 2 семестр: 5 годин 3 семестр: 6 годин 4 семестр: 5 годин	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції	
		32 год.	0 год.
		Практичні	
		298 год.	55 год.
		Аудиторні	
		330 год.	55 год.
		Самостійна робота	
		330 год.	605 год.
Вид контролю: <i>екзаменаційні перегляди</i>			

Примітка:

співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 50/50 %

для заочної форми навчання – 8/92 %

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНИЙ КУРС КОМПОЗИЦІЇ»

Дисципліна «Загальний курс композиції» є дисципліною, яка готує художника-графіка до навчання у творчій майстерні на кафедрі графіки Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Мета дисципліни – дати студентам необхідні теоретичні знання з основ композиції та практичні навички роботи з графічною композицією, уміння професійно застосовувати образотворчі засоби та володіння графічною мовою.

У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з основними законами побудови графічного твору, графічною мовою, матеріалами та інструментами виконання графічного твору.

При виконанні практичних завдань студенти використовують весь комплекс знань з дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Робота в матеріалі», «Загальний курс шрифту», «Типографіка», «Каліграфія», «Історія мистецтва», «Кольорознавство».

Згідно з навчальним планом спеціалізації «Графіка» дисципліна «Загальний курс композиції» вивчається студентами 1-2 курсів денної форми навчання у обсязі 660 годин, з них: лекції – 32 години, практичні аудиторні заняття – 298 годин, самостійна робота – 330 годин.

Для самостійної роботи студентів програмою передбачено виконання обсягу практичних завдань, пов'язаних безпосередньо з аудиторними вправами та завданнями, подальшим виконанням композиційних вправ та завдань.

Компетенції що забезпечує дисципліна

Фахові компетентності:	ФК
1. Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва.	ФК-1
2. Здатність використовувати базові знання з композиційної побудови художнього твору.	ФК-2
3. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації у період навчальних практик з метою подальшого застосування в практичній діяльності за фахом.	ФК-3

4. Здатність проводити аналіз графічного твору.	ФК–4
Інструментальні компетенції:	
1. Навички роботи з графічними інструментами та матеріалами;	ІК–1
2. Навички роботи зі спеціальним обладнанням за фахом (мольберти, етюдники, друкарські станки тощо);	ІК–2
3. Здатність володіти навичками оформлення завдання для екзаменаційної експозиції.	ІК–3

Вимоги до знань, умінь та навичок

Після опанування дисципліни «Загальний курс композиції» студент повинен

знати:

- методику роботи над завданням;
- матеріали та інструменти для виконання завдань;
- специфіку графічного малюнку;
- методику збору підготовчого матеріалу;
- методи побудови графічного твору;
- образотворчі засоби композиції;

вміти:

- застосовувати образотворчі засоби композиції;
- використовувати графічні матеріали для втілення авторського задуму;
- виконувати малюнки з натури для вправ та завдань за темами;
- творчо підходити до розробки вправ та завдань;
- виконувати ескізи композицій.
- оформлювати роботи до переглядів;

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНИЙ КУРС КОМПОЗИЦІЇ»

Денна форма навчання:

Навчальним планом підготовки бакалаврів на викладання дисципліни «Загальний курс композиції» передбачено у 1-4 семестрах 22 кредити ECTS (660 годин), з них: лекції – 32 години, практичні заняття – 298 годин, самостійна робота – 330 годин.

Заочна форма навчання:

Навчальним планом підготовки бакалаврів заочної форми навчання на викладання дисципліни «Загальний курс композиції» передбачено у 1-4 семестрах 22 кредити ECTS (660 годин), з них: лекції – 0 годин, практичні заняття – 55 годин, самостійна робота – 605 годин.

Навчальна дисципліна «Загальний курс композиції» складається з 8 МОДУЛІВ, які відповідають 4 навчальним семестрам.

1 СЕМЕСТР/ 1, 2 МОДУЛІ містять 4 теми:

1. Зображення та композиційне поле;
2. Форми графічного малюнку;
3. Графічне зображення та композиційна форма;
4. Ескіз композиції «Однокурсники».

В ході роботи виділяються такі етапи:

- виконання вправ за темою;
- виконання завдань за темою;
- виконання ескізу композиції за темою;

2 СЕМЕСТР/ 3, 4 МОДУЛІ містять 3 теми:

5. Пропорційна, ритмічна та просторова структура композиції;
6. Графічний аналіз композиції відомого твору;
7. Ескіз композиції «Місто».

В ході роботи виділяються такі етапи:

- виконання вправ за темою;
- виконання завдань за темою;
- виконання ескізу композиції за темою;

3 СЕМЕСТР/ 5, 6 МОДУЛІ містять 3 теми:

8. Створення образу в графічній композиції;

9. Ескіз композиції «Метаморфози»;

10. Ескіз композиції « Ти і Я».

В ході роботи виділяються такі етапи:

- виконання вправ за темою;
- виконання завдань за темою;
- виконання ескізу композиції за темою;

4 СЕМЕСТР/ 7, 8 МОДУЛІ містять 3 теми:

11. Ескіз графічної композиції «Творчість»;

12. Ескіз плакатної композиції «Екологія»;

13. Ескіз книжкової композиції за мотивами «Книги Еклезіяста».

В ході роботи виділяються такі етапи:

- виконання вправ за темою;
- виконання завдань за темою;
- виконання ескізу композиції за темою;

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перший семестр

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1								
Тема 1. Зображення та композиційне поле ; – етап 1	45	2	20	23	45	-	3	42
Тема 2. Форми графічного малюнку. – етап 2	45	2	21	22	45	-	4	41
Разом за МОДУЛЕМ 1	90	4	41	45	90	-	7	83
МОДУЛЬ 2								
Тема 3. Графічне зображення та композиційна форма; – етап 2	45	2	20	23	45	-	4	41
Тема 4. Ескіз композиції «Однокурсники». – етап 3	45	2	21	22	45	-	4	41
Разом за МОДУЛЕМ 2	90	4	41	45	90	-	8	82
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	180	8	82	90	180	0	15	165

Другий семестр

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 3								
Тема 5. Пропорційна, ритмічна та просторова структура композиції. – етап 1	90	4	37	49	90	-	6	84
Разом за МОДУЛЕМ 3	90	4	37	49	90	-	6	84
МОДУЛЬ 4								
Тема 6. Графічний аналіз композиції відомого твору; – етап 2	45	2	15	28	45	-	3	42
Тема 7. Ескіз композиції «Місто». – етап 3	45	2	15	28	45	-	3	42
Разом за МОДУЛЕМ 4	90	4	30	56	90	-	6	84
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	180	8	67	105	180	0	12	168
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ за рік:	360	16	149	195	360	0	27	333

Третій семестр

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 5								
Тема 8. Образ в графічній композиції; – етап 1	50	3	30	17	50	-	5	45
Тема 9. Ескіз композиції «Метаморфози»; – етап 2	50	3	30	17	50	-	5	45
Разом за МОДУЛЕМ 5	100	6	60	34	100	-	10	90
МОДУЛЬ 6								
Тема 10. Ескіз композиції «Ти і Я». – етап 3	50	2	22	26	50	-	5	45
Разом за МОДУЛЕМ 6	50	2	22	26	50	-	5	45
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	150	8	82	60	150	-	15	135

Четвертий семестр

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 7								
Тема 11. Ескіз графічної композиції «Творчість»; – етапи 1-3	50	4	30	16	50	-	3	47
Разом за МОДУЛЕМ 7	50	4	30	16	50	-	3	47
МОДУЛЬ 8								
Тема 12. Ескіз плакатної композиції «Екологія» – етапи 1-3	50	2	17	31	50	-	5	45
Тема 13. Ескіз книжкової композиції за мотивами «Книги Еклезіяста». – етапи 1-3	50	2	20	28	50	-	5	45
Разом за МОДУЛЕМ 8	100	4	37	59	100	-	10	90
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	150	8	67	75	150	-	13	137
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ за рік:	300	16	149	135	300	0	28	272

V. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення семінарських занять

VI. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: денна/заоч.
<i>Перший семестр. МОДУЛЬ 1</i>		
1.	<i>Етап 1. Тема 1.</i> Виконання вправ : «Зображення та композиційне поле»;	20 \ 3
2.	<i>Етап 2. Тема 2.</i> Виконання завдань : «Форми графічного малюнку»;	21 \ 4
Разом за МОДУЛЕМ 1		41 \ 7
<i>Перший семестр. МОДУЛЬ 2</i>		
3.	<i>Етап 2. Тема 3.</i> Виконання завдань: «Графічне зображення та композиційна форма»;	20 \ 4
4.	<i>Етап 3. Тема 4.</i> Виконання ескізу композиції : «Однокурсники».	21 \ 4
Разом за МОДУЛЕМ 2		41 \ 8
Загальна кількість практичних годин за семестр		82 \ 15

<i>Другий семестр. МОДУЛЬ 3</i>		
6.	<i>Етап 1. Тема 5.</i> Виконання вправ: «Пропорційна, ритмічна та просторова структура композиції»;	37 \ 6
Разом за МОДУЛЕМ 1(3)		37 \ 6
<i>Другий семестр. МОДУЛЬ 4</i>		
7.	<i>Етап 2. Тема 6.</i> Виконання завдання: « Графічний аналіз композиції відомого твору»;	15 \ 3
8.	<i>Етап 3. Тема 7.</i> Виконання композиції: «Місто».	15 \ 3
Разом за МОДУЛЕМ 2(4)		30 \ 6

	Загальна кількість практичних годин за семестр	67 \ 12
--	---	----------------

	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК	149 \ 27
--	------------------------------------	-----------------

<i>Третій семестр. МОДУЛЬ 5</i>		
11.	<i>Етап 1. Тема 8.</i> Виконання вправ: «Образ в графічній композиції» ;	30 \ 5
12.	<i>Етап 2.Тема9.</i> Виконання завдання: «Ескізи композиції «Метаморфози»;	30 \ 5
Разом за МОДУЛЕМ 5		60 \ 10
<i>Третій семестр. МОДУЛЬ 6</i>		
13.	<i>Етап 3. Тема 10.</i> Виконання композиції: « Ти і Я».	22 \ 5
Разом за МОДУЛЕМ 6		22 \ 5
Загальна кількість практичних годин за семестр		82 \ 15

<i>Четвертий семестр. МОДУЛЬ 7</i>		
15.	<i>Етапи 1-3. Тема 11.</i> Виконання ескізу графічної композиції: «Творчість»;	30 \ 3
Разом за МОДУЛЕМ 7		30 \ 3
<i>Четвертий семестр. МОДУЛЬ 8</i>		
16.	<i>Етапи 1-3 Тема 12.</i> Виконання ескізу плакатної композиції: «Екологія».	17 \ 5
17.	<i>Етапи 1-3 Тема 13.</i> Виконання ескізу книжкової композиції за мотивами «Книги Еклезіяста».	20 \ 5
Разом за МОДУЛЕМ 8		37 \ 10

	Загальна кількість практичних годин за семестр	67 \ 13
--	---	----------------

	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК	149 \ 28
--	------------------------------------	-----------------

VII. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять

VIII. САМОСТІЙНА РОБОТА

Робоча програма з дисципліни «Загальний курс композиції» передбачає значний час для самостійної роботи студентів над темами: пошук матеріалів в бібліотеці, з метою вивчення матеріалів лекційного курсу, виконання натурних малюнків до вправ та завдань, завершення завдань та ескізів композицій. Вона містить такі складові:

- *аналіз аналогів в бібліотеці академії та мережі Інтернет;*
- *виконання натурних малюнків, начерків та етюдів за темою завдання;*
- *перегляд художніх і конкурсних виставок в академії, галереях міста, Харківському художньому музеї, Будинку художника;*
- *завершення роботи над вправами, завданнями та ескізами композицій;*
- *оформлення робіт для семестрової експозиції.*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: денна/заоч.
<i>Перший семестр. МОДУЛЬ 1</i>		
1.	<i>Тема 1.</i> Виконання вправ за темою «Зображення та композиційне поле»;	23 \ 42
2.	<i>Тема 2.</i> Виконання завдань за темою «Форми графічного малюнку»;	22 \ 41
Разом за МОДУЛЕМ 1		45 \ 83
<i>Перший семестр. МОДУЛЬ 2</i>		

3.	<i>Тема 3.</i> Виконання завдань за темою «Графічне зображення та композиційна форма»;	23 \ 41
4.	<i>Тема 4.</i> Виконання ескізу графічної композиції на тему «Однокурсники».	22 \ 41
	Разом за МОДУЛЕМ 2	45 \ 82
	Загальна кількість практичних годин за семестр	90 \ 165

<i>Другий семестр. МОДУЛЬ 3</i>		
1.	<i>Тема 5.</i> Виконання вправ за темою «Пропорційна, ритмічна та просторова структура в композиції»;	49 \ 84
	Разом за МОДУЛЕМ 3	49 \ 84
<i>Другий семестр. МОДУЛЬ 4</i>		
2.	<i>Тема 6.</i> Графічний аналіз композиції відомого твору;	28 \ 42
3.	<i>Тема 7.</i> Виконання ескізу композиції на тему «Місто».	28 \ 42
	Разом за МОДУЛЕМ 4	56 \ 84
	Загальна кількість практичних годин за семестр	105 \ 168
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК	195 \ 333
<i>Третій семестр. МОДУЛЬ 5</i>		
1.	<i>Тема 8.</i> Створення образу в графічній композиції (вправи).	17 \ 45
2.	<i>Тема 9.</i> Виконання ескізів графічної композиції на тему «Метаморфози»;	17 \ 45
	Разом за МОДУЛЕМ 5	34 \ 90

<i>Третій семестр. МОДУЛЬ 6</i>		
3.	<i>Тема 10.</i> Графічна композиція на тему « Ти і Я».	26 \ 45
	Разом за МОДУЛЕМ 6	26 \ 45
	Загальна кількість практичних годин за семестр	60 \ 135
<i>Четвертий семестр. МОДУЛЬ 7</i>		
1.	<i>Тема 11.</i> Ескізи графічної композиції на тему «Творчість»;	16 \ 47
	Разом за МОДУЛЕМ 7	16 \ 47
<i>Четвертий семестр. МОДУЛЬ 8</i>		
2.	<i>Тема 12.</i> Ескізи плакатної композиції на екологічну тему;	31 \ 45
3.	<i>Тема 13.</i> Ескізи книжкової композиції за мотивами «Книги Еклезіяста»	28 \ 45
	Разом за МОДУЛЕМ 8	59 \ 90
	Загальна кількість практичних годин за семестр	75 \ 137
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК	135 \ 272

ІХ. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Програмою передбачається, що всі пропоновані практичні вправи, завдання та ескізи композиції у кожного студента повинні мати своє оригінальне рішення. Крім того, можливе виконання додаткових вправ та завдань для поглибленого засвоєння навиків роботи над темою за бажанням студента.

Х. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачають *метод повідомлення та засвоєння нових знань*, що реалізується в процесі ознайомлення студентів з теоретичним матеріалом та виконання ними серії практичних вправ та завдань. Основна форма вивчення курсу – практичні завдання. *Мета* запропонованих вправ та завдань – отримання студентами початкових навичок роботи .

В ході роботи над завданнями вагомим методичним фактором виступає постійний принцип зростання складності. Конкретні вправи, що формують кожний етап роботи та відповідні навчальні завдання до них, є перемінними і повинні наповнюватися новим змістом. Сам характер вправ дозволяє досить ясно вирішувати окремі композиційні проблеми. Викладач задає напрямок у творчому мисленні студента, і його роль як керівника, у першу чергу, є консультативною. Також у процесі навчання студенти поступово привчаються працювати у самостійному режимі.

Професійний та особистий розвиток студента, в ході навчання, здійснюється не тільки завдяки змісту навчального матеріалу, а також компетенцією викладача, його стилем спілкування зі студентами.

XI. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено *рубіжні етапи контролю* у формі поточних переглядів процесу роботи та виконаних завдань. *Підсумковий контроль* засвоєння знань здійснюється у формі *екзаменаційних переглядів*.

XII. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Перший семестр

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1. Етап 1	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 20
	Тема 2. Етап 2		0 - 20
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0 - 40
М 2	Тема 3. Етап 2	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 20
	Тема 4. Етап 3		0 - 20
	Оформлення експозиції		0 - 20
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0 - 60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

Другий семестр

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 3	Тема 5. Етап 1	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 20
	Тема 6. Етап 2		0 - 20
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 3		Перегляд робіт	0–40

М 4	Тема 7. Етап 3	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 50
	Оформлення експозиції		0 - 10
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 4		Перегляд робіт	0–60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

Третій семестр

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 5	Тема 8. Етап 1	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 20
	Тема 9. Етап 2		0 - 20
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 5		Перегляд робіт	0–40
М 6	Тема 10. Етап 3	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 50
	Оформлення експозиції		0 - 10
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 6		Перегляд робіт	0–60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

Четвертий семестр

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 7	Тема 11. Етап 1-3	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 30
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 7		Перегляд робіт	0–30
М 8	Тема 12. Етап 1-3	<i>Виконання завдань. Поточні перегляди</i>	0 - 30

	Тема 13. Етап 1-3 Оформлення експозиції	<i>Виконання завдань.</i> <i>Поточні перегляди</i>	0 - 30
			0 - 10
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 8		Перегляд робіт	0–70
<i>Загальна кількість балів за семестр</i>		<i>Екзаменаційний перегляд</i>	0–100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів з дисципліни «Загальний курс композиції»

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів **1–3 місце**) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

- 75–81 балів** («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.
- 64–74 балів** («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).
- 60–63 балів** («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).
- 35–59 балів** («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного та теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.
- 1–34 балів** («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевірками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

ХІІІ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичний фонд кафедри;
2. Роботи студентів минулих років навчання;
3. Репродукції з робіт майстрів;
4. Бібліотека ХДАДМ.

Тезаурус навчальної дисципліни «Загальний курс композиції»

Українська мова	Англійська мова	Російська мова
1. Композиція	3. <i>Composition</i>	3. Композиция
2. Образотворчі засоби композиції	4. <i>Artistic means of the composition</i>	4. Изобразительные средства композиции
3. Бакалавр	5. <i>Bachelor</i>	5. Бакалавр
4. Спеціаліст	6. <i>Specialist</i>	6. Специалист
5. Магістр	7. <i>Master of Art</i>	7. Магистр
6. Творча майстерня	8. <i>Creative workshop</i>	8. Творческая мастерская
7. Фахова підготовка	9. <i>Professional training</i>	9. Профессиональная подготовка
8. Фахова майстерність	10. <i>Professional mastery</i>	10. Профессиональное мастерство
19. Художній образ	11. <i>Artistic image</i>	11. Художественный образ
10. Практичні завдання	14. <i>Practical tasks</i>	14. Практические задания
11. Сторінка	23. <i>Page</i>	23. Страница
12. Ілюстрація	27. <i>Illustration</i>	27. Иллюстрация
13. Вісь симетрії	28. <i>Axis of symmetry</i>	28. Ось симметрии
14. Поля	31. <i>Margins</i>	31. Поля
15. Колонцифри	42. <i>Page numbers</i>	42. Колонцифры
16. Набір тексту	43. <i>Text composing</i>	43. Набор текста
17. Гравюра	61. <i>Engraving</i>	61. Гравюра

18. Каліграфія	<i>62. Calligraphy</i>	62. Каллиграфия
19. Аркуш	<i>69. Sheet</i>	69. Лист
20. Контрформа	<i>84. Counterform</i>	84. Контрформа
21. Градація	<i>94. Gradation</i>	94. Градация
22. Частина аркуша	<i>96. Part of sheet</i>	96. Доля листа
23. Розмір, Формат	<i>118. Size, Format</i>	118. Размер, Формат

XIV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адамов Е. Б., Ритмическая структура книги, М. Книга, 1974.
2. Арнхейм Р., Искусство и визуальное восприятие, М. Прогресс, 1974
3. Волков Н. Н., Композиция в живописи, М. Искусство, 1977.
4. Голубева О. Л. Основы композиции. – М.: Изобраз. искусство, 2001. -120 с.
5. Кричевский В. Типографика в терминах и образах / Владимир Кричевский. В 2 т. – М. : Слово, 2000. Т 1. – 146 с.
6. Книгопечатание как искусство : типографы и издатели XV–XX вв. о секретах своего ремесла ; [пер. с нем., фр., англ., ит. и комент. И. Е. Бабановой] / Сост. Р. Зиховски, Г. Тиман. – М. : Книга, 1987. – 382 с.
7. Ляхов В. Н. Книга как система / В. Н. Ляхов // Книга как художественный предмет : формат, цвет, конструкция, композиция. – М. : Книга, 1990. – С. 244-245.
8. Пидоу Д., Геометрия и искусство, М. Наука, 1979.
9. Рудер Э. Типографика : руководство по оформлению / Эмиль Рудер; [пер. с нем., послесловие и комент. М. Жукова]. – М. : Книга, 1982. – 286 с.
10. Фаворский В. А., О композиции, журнал «Искусство», № 1,2.
11. Шевченко В. Я., Композиція плаката, Харків, Колорит, 2004.
12. Чихольд Я. Облик книги: Избранные статьи о книжном оформлении / Ян Чихольд ;[пер. с нем. В. В. Лазурского, В. П. Милютин, П.Ф.Чекрыжова]. – М. : Книга, 1980. – 240 с.